

Komandi partur

Komandi partur verður um Henriksenættina í Gásadal.

Henda myndin, sum Dollin tók í 1903, var saman við øðrum líknandi myndum vístar í Havn og Viðareiði, áðrenn tær vóru vístar í USA

gjørdust fyrsti salur í bygdini. Men tað var skjótt, at hesi salur eisini var ov lítil.

Í 1910 greiðir Dollin frá, at hann hevði fingið byggiloyvi til ein nýggjan sal.

Í 1911 er nýggi salurin bygdur. Tá hevði Dollin verið á Viðareiði og hildið heili 30 evangelisk møtir umframt onnur møtir. Tann nýggi salurin var eisini yvirfylltur.

Ein partur av søguni hjá Linu er eisini, at tá ið Gamli Sloan kom til Viðareiðis á fyrsta sinni, var eingin, sum vildi hýsa honum, men tað gjørdu tey í Miðstovuni, ættini hjá Katrinu og Linu. So tey hava verið meira tolynt enn tey flestu. Men tey blivu verandi kirkjufólk.

Poulina vinkona Linu

Poulina Djurhuus av Hvitanesi var vinkona Linu. Hervør Djurhuus hevur greitt frá, at Poulina, sum var vermóðir hennara, var so sera væl við Linu. Poulina var fleiri ár

arbeiðsgenta á Viðareiði, har hon varð umvend. Her hevur hon hitt Dollan og Linu, sum komu nógv til Viðareiðis. Poulina tosaði nógv um, at hon plagdi at vera hjá Linu, tá Dollin ikki var heima.

Hervør hevur varðveitt fleiri myndir og postkort, sum ver-mamma hennara fekk frá Linu.

Poulina var ein av teimum fyra av Viðareiði, sum umleið 1910 fóru til Havnar at lata seg doyða. Poulina arvaði Bíbliuna hjá Dollanum.

Dollin seldi annars nógvar danskar bíbliur bíliga, og einkjur fingi tær ókeypis.

Stríð við kirkjuna

Tað er ikki so løgið, at tann kontanti boðskapurin hjá Dollanum skapti honum mótstøðu frá kirkjunni. Tá ið Naade og Sandhed byrjaði at koma út í 1916 vórðu fólk av Færøsk Kirketidende beinleiðis ávarað ímóti so mikið sum at

lesa blaðið, so tað kundi sleppast undan vandanum fyri ávirkan. Sum tað verður tikið til: “Ein verður tað ein etur og ein verður tað ein lesur”.

Henda mótstøða var eisini rættiliga sjálvsøgd í prestbygdini Viðareiði, har Christian Faulenborg var prestur. Hetta sást eisini aftur í bløðunum. Gerhard Hansen skrivur, at hetta orðaskifti gjørdist meira haturskent sum frá leið. Tíbetur er tíðin farin frá slíkum illstøðum millum kristin.

Dimmalættig skrivaði annars í minningarorðum, at Dollin var meira mildur ta seinnu tíðina.

Innskriftin á gravsteininum hjá Katrinu í gamla kirkjugarðinum: KATRINE NICOLSON f. VIDERØ ENKE EFTER JOEN F. NICOLSON BOSAR I LEITH FØDDT 3. FEBRUAR 1840. HENSOVET 30. AUGUST 1907 BORTE FRA LEGEMET HJEMME HOS HERREN

Dollin hevði eisini ásannað yvirfyri Brend, har hann hevði verið nóg so avgjørdur fyrstu tíðinda og Brend sigur eisini í minningarorðum í Naade og Sandhed, at Dollin varð meira mildur sum frá leið.

Tað kann vera nevnt, at í mars 1915 er V.D. (Victor Danielsen, systkinabarn Dollan) fyrstu ferð at síggja í Naade og Sandhed. Sum frá leið komu fleiri greinir frá hansara hond í blaðið.

Sálmar

Dollin eigur eisini ein part í sálma-søguni hjá samkomuni. Hetta var áðrenn byrjað varð við føroyskum sálsum.

Hann gav í 1910 út eina sálma-bók við 90 donskum sálsum við heitinum Evangeliske Sange til brug i Forsamling og Hjem við undirheitinum Samlede og ud-givne ved D.J.D.

Hann týddi eisini sálmar úr enskum til danskt. 11 av hesum sálsum vórðu givnir út í einum hefti í 1918, hetta var eftir at hann doyði. Victor Danielsen hevur

týtt hesar sálmar til føroyskt. Ein av teimum er tann kendi “Heldur akker títt, tá ið stendur á”.

Sjey talarar á grøvini

Dollin doyði tann 16. oktober 1916, einans 45 ára gamal. Í Congo hevði hann fingið malaria, sum nú rættiliga var farin at gera um seg. Hann hevði fingið at vita, at um hann tók sær meira av løttum, kundi hetta bøtt um støðuna. Men tað kom ikki uppá tal. Tað var full ferð á alla tíðina.

Tá ið gamli Sloan fór til gravar í 1914 var tað úr Ebenezer. Men tað fór Dollin ikki. Tað kann undrað, hvør orsøkin var fyri tí.

Dollin fór beinleiðis úr heim-inum í kirkjugarðin. Heima vóru sungnir fimm sálmar. Tríggjar av teimum hevði hann sjálvur týtt. Á grøvini vórðu sungnir tveir sálmar, og har vóru ikki færri enn sjey talarar.

Tey bæði fingi ikki børn. Men hann er kortini uppkallaður. Dánjal Nielsen í Vatnsørum var uppkallaður eftir honum.

Dollin var ongantíð í Betesda. Hann doyði nevniliga í 1916. Søgan sigur heldur einki um, at hann hevur havt nakað virkseimi í Klaksvík.

Men Lina kom fleiri ferðir í Betesda. Hon bleiv verandi í Føroyum til 1922. Hon giftist í Skotlandi við einum slaktara, John Smith. Hon doyði í 1937, bara 58 ára gomul.

Ein kann spyrja, hvør ið figgjaði virkseimið hjá teimum báðum. Umframt at tey skuldu liva rindaði Dollin sjálvur leiguna av høl-unum til møtir. Hann stuðlaði eisini Naade og Sandhed. Men vit vita, at pápi Linu, Skálta Jógvan, var vælhavandi, tá hann enntá kundi figgja skipakeyp. Kanska er tað arvir frá honum, sum hevur figgjað virkseimið.

Frímerki

Dollin hevur fingið ta viðurkenn-ing, at í 2014 gav Postverk Føroya út eitt frímerki við mynd av honum og Casement. Hetta frí-

merki hevur vakt ans í Írlandi. Casement gjørdist írsk tjóðarhetja, tí hann varð hongdur í 1916 fyri sín leiklut í írsku sjálvstýrisstríðnum. Í 100 ára minningarriti hjá írsku tjóðskaparflokkinum, Sinn Fein, fyri hesar hendingar verður eins nógv gjørt burtur úr Dollan sum Casement sjálvan. Dollin er tískil eisini blivin ein partur av írsku søguni.

Partur í heimssøgu og Føroya søgu

Hetta er ein stuttur samandráttur av søguni um Linu og Dollan. Tað er eingin ivi um, at Dollin hevur verið ein heilt serligur persónur. Sigast kann, at hansara veikleiki var hansara styrki. Hann var bráur av lyndi. Hetta gav honum trupulleikar, men hetta var hansara styrki í Congomálinum. Tað gav eisini tað ítøkiliga úrslit, at Leopold 2. kongur mátti lata Congo frá sær.

Tað er rættiliga vist, at Congo herferðin er fyrsta kampanja av sínum slag, sum nakran tíð hevur verið hildin. Dollin var eisini tann fyrsti at nýta myndir til hetta endamál. Tí kann av røttum sigast, at hann er einasti føroyingur sum beinleiðis hevur ávirkað heimssøguna.

Tað marghátliga er, at Dollin varð burturtagdur aftaná hetta, enntá av síni egnu missión. Hann varð jaliga umrøddur í teirra blaði, Regions Beyond, áðrenn hesar hendingar, men varð ikki so mikið sum nevndur aftaná.

Alt tað skrivliga, sum vit vita, hann hevur latið missiónini, er horvið úr teirra skjalagoymslu. Kanska hevur missiónin ikki fyrigivið Dollan, at hann tók hana av ræði, tá ið hon vildi bíða við at gera nakað við Congo.

Tí er tað heppið, at tað er eydnast at fáa Dollan fram úr gloym-skuni aftan á 100 ár. Nú er søgan um hann blivin víðurkend av søgu-serfrøðingum úti í heimi á hesum øki. Tí eigur hann eisini pláss í Føroya søgu.

Her eru tey bæði á trúboðaraferð, kanska til Viðareiðis

Frímerkið, sum kom í 2014. Høgrumegin er Dollin og vinstrumegin Casement. Skipini eru Pioneer og Henry Reed, har Dollin skapti søgu

